

جلسه هفتم واقعیت آزادی

زمانی بود که کسی چون شیخ فضل الله نوری، از آزادی به عنوان یک «کلمه خبیثه» نام می‌برد. آن دوران گذشته است. کمتر کسی اینک به صراحت با آزادی مخالفت می‌کند. از همین رو بایستی برای بودن یا نبودن آزادی، و موافقت واقعی با آزادی شاخص‌های روشنی در نظر گرفت و به ادعاها بی‌اعتنا بود. شاخصی که موضوع بحث ما در جلسه هفتم است، آزادی بیان است. افزون بر این، به آزادی تشکل نیز می‌پردازیم.

در این جلسه نگاهی به تاریخ آزادی و آزادفکری می‌افکنیم. تمرکز ما بویژه بر تجربیات قرن بیستم است. این قرن، به گفته‌ی هابسباوم، مورخ انگلیسی، قرن "افراط‌ها" بوده است، از جمله دوره‌ی نظام‌هایی که تلاش برای کنترل انسان‌ها را به افراطی کشاندند که تمامیت‌خواهی (توتالیترسیم) خوانده می‌شود. پس از بحثی در مورد تمامیت‌خواهی به این مسئله می‌پردازیم که خطر این گرایش همواره وجود دارد.

به این پرسش‌ها بیندیشید:

- چگونه می‌توان وجود آزادی در یک کشور را اندازه گرفت؟
- عده‌ای می‌گویند آزادی تشکل، منجر به دسته‌کشی و نزاع می‌شود. در مقابل چگونه می‌توان ثابت کرد که آزادی تشکل در خدمت صلح اجتماعی است؟
- آیا آزادی بیان مرز دارد؟ چگونه می‌توان بر آن حدی گذاشت که اصل آن پایمال نشود؟
- چگونه می‌توان رواداری را در فرهنگ تقویت کرد؟ (موضوع بحث)

موضوعی برای تحقیق و انشا:
فاشیسم چیست؟

برای مطالعه:

- تارنمای دمکراسی

<https://www.tavaana.org/translate.jsp?pageId=2071502000341267127671757>

فصل‌های ۱۱ و ۱۲.

- میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی

[https://www.tavaana.org/library-](https://www.tavaana.org/library-view.jsp?restrictids=nu_repeatitemid&restrictvalues=20715020003412671262351)

[view.jsp?restrictids=nu_repeatitemid&restrictvalues=20715020003412671262351](https://www.tavaana.org/library-view.jsp?restrictids=nu_repeatitemid&restrictvalues=20715020003412671262351)

[29](https://www.tavaana.org/library-view.jsp?restrictids=nu_repeatitemid&restrictvalues=20715020003412671262351)

- مسئولیت شخصی در دوران دیکتاتوری

<http://www.iranrights.org/farsi/document-514.php>